

**INTEGRATIE VAN
ASIELZOEKERS EN
VERGUNNINGHOUDERS**

van beleid naar actieplan

Juni 2017

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Algemeen	2
2.1.	Wettelijke taken gemeente	2
2.2.	Visie.....	3
2.3.	Doelgroep	3
2.4.	Doelstelling	3
2.5.	Huisvesting	3
3.	In gemeente geplaatste vergunninghouders	4
3.1.	Maatschappelijke begeleiding	4
3.2.	Participatieverklaring.....	5
3.3.	Inburgering.....	5
3.4.	Werk en Inkomen	6
3.5.	Welzijn, gezondheid en zorg	6
4.	Bewoners AZC	7
4.1.	Maatschappelijke begeleiding	7
4.2.	Inburgering.....	8
4.3.	Werk en Inkomen	8
4.4.	Welzijn, gezondheid en zorg	9
5.	Financiën	9
6.	Actieplan in één oogopslag	10
	Bijlage I: Activiteiten voor bewoners azc	11
	Bijlage II: Vluchtelingenwerk Leudal	12

1. Inleiding

Het asielbeleid in Nederland kent een taakverdeling tussen Rijk en gemeenten:

- Het Rijk is verantwoordelijk voor eerste opvang en procedure.
- Het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA) zorgt voor de opvang, begeleiding en uitstroom (uit de opvang) van asielzoekers en vergunninghouders.
- De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) beoordeelt of een asielzoeker bescherming nodig heeft en dus een vergunning krijgt.
- Gemeenten nemen vergunninghouders op en begeleiden ze bij de verdere integratie in Nederland.

Al deze partijen hebben een rol bij de uitvoering van het asielbeleid en werken samen om het proces van aanvraag van een vergunning tot uiteindelijk de integratie van vergunninghouders te realiseren.

In 2016 was sprake van een verhoogde asielinstroom. Rijk, Provincies en gemeenten hebben de handen ineen geslagen om een sluitende aanpak te realiseren in de vluchtelingenketen. De aanpak is opgenomen in het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom. Hierin wordt het belang van het bewerkstelligen van een snelle doorstroom van vergunninghouders uit AZC naar huisvesting in gemeenten benadrukt, zonder dat dit leidt tot een grote verdringing van reguliere woningzoekenden in de sociale huursector. Daarnaast hebben het kabinet en de VNG in het uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom concrete afspraken gemaakt over de financiële gevolgen van de extra toename van vergunninghouders in de gemeenten. Met dit akkoord willen de VNG en het kabinet de integratie en participatie van vergunninghouders bevorderen, door in te zetten op onderwijs, werk en gezondheidsbevordering. De maatregelen uit de beide akkoorden zijn zo veel als mogelijk meegenomen bij de uitwerking van dit beleids- en actieplan.

In de beleidsnotitie is uitgewerkt hoe we de komende jaren omgaan met de opvang en integratie van in Leudal geplaatste vergunninghouders en de activering van vergunninghouders en asielzoekers die in het AZC verblijven. De gemeente is primair verantwoordelijk voor de in Leudal uitgeplaatste vergunninghouders. COA is verantwoordelijk voor de bewoners van het AZC, zowel voor de asielzoekers als voor de nog niet uitgeplaatste vergunninghouders.

2. Algemeen

2.1. Wettelijke taken gemeente

▪ *Huisvesting*

Asielzoekers verblijven, zolang zij geen verblijfsvergunning hebben, in een AZC. Zodra asielzoekers een verblijfsvergunning krijgen, worden zij vergunninghouders. Elke gemeente moet naar rato van inwoners jaarlijks vergunninghouders huisvesten. De aantallen worden per half jaar bekend gemaakt. In 2017 dient de gemeente Leudal 50 vergunninghouders te huisvesten. (28 in de eerste helft van het jaar en 22 in de tweede helft van het jaar). Op 29-5-2017 zijn 27 vergunninghouders geplaatst in Leudal.

Leudal heeft een achterstand van 22 in de taakstelling. Deze achterstand is ontstaan in 2015 en 2016.

▪ *Maatschappelijke begeleiding*

Op basis van de gewijzigde Wet Inburgering heeft de gemeente de plicht om uitgeplaatste vergunninghouders maatschappelijke begeleiding te bieden. Deze begeleiding is in handen van Vluchtelingenwerk Leudal gelegd.

▪ *Ondersteuning bij participatie en arbeidsinschakeling*

Zodra een vergunninghouder zich in de gemeente vestigt, valt hij onder de Participatiewet. De gemeente zorgt voor een (tijdelijke) inkomensvoorziening (bijstandsuitkering) en biedt ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Daarnaast valt de vergunninghouder – voor zover van toepassing- onder de werking van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). 26 % van het bestand van de Participatiewet zijn vergunninghouders. Dit komt neer op 99 vergunninghouders.

2.2. Visie

De gemeente maakt zich sterk om iedereen naar vermogen te laten deelnemen aan de samenleving. In de eerste plaats gaat de gemeente daarbij uit van wat mensen zelf kunnen, van hun talenten en mogelijkheden. In de tweede plaats van de omgeving van mensen, van kansen die er zijn om daarvan gebruik te maken. In de derde plaats is er ondersteuning van de gemeente en andere partijen in het sociale domein als dat toch niet voldoende is.

In 2014 heeft de gemeente de visie op participatie (Uitgangspuntennotitie Participatiewet en Beleidsplan Wmo) vastgesteld. Het motto en de doelen van die visie staan nog steeds overeind. De gemeente wil mensen mee laten doen aan de samenleving, bij voorkeur om economisch zelfredzaam te worden. Deelnemen aan de samenleving haalt mensen uit een sociaal isolement en zorgt ervoor dat zij (weer) meer in contact komen met anderen en weer een invulling aan hun leven kunnen geven.

Leudal biedt de vergunninghouder woonruimte, maatschappelijke begeleiding en ondersteuning op alle domeinen. Voor de huisvesting is de gemeente afhankelijk van het beschikbaar stellen van woningen door corporaties. Incidenteel worden ook particuliere woningen beschikbaar gesteld. Van de vergunninghouder wordt verwacht dat hij alles in het werk stelt om snel te integreren en aan het werk te gaan, zodat hij bijdraagt aan het sociaal, cultureel en economisch leven. Met de rechten en plichten als ieder ander.

De vergunninghouders en asielzoekers die in het AZC verblijven worden op een vroeg tijdstip de mogelijkheid geboden om actief aan de samenleving in Leudal deel te nemen. De vergunninghouders die actief zijn binnen het verenigingsleven van Leudal of die een werkervaringsplaats of reguliere werkplek binnen Leudal of de regio vervullen verdienen een voorkeursbehandeling bij de toewijzing van een woning binnen Leudal.

2.3. Doelgroep

1. Vergunninghouders die zich vestigen in de gemeente in het kader van de huisvestingstaakstelling en hun nareizende gezinsleden.
2. Vergunninghouders en asielzoekers en hun kinderen die in het AZC verblijven.

2.4. Doelstelling

De vergunninghouders zo snel mogelijk het niveau van zelfstandige deelname aan de samenleving laten bereiken, rekening houdend met hun talenten en veerkracht en passend bij de lokale mogelijkheden.

De nog niet geplaatste vergunninghouder en de asielzoekers die woonachtig zijn in het AZC Baexem zo spoedig mogelijk laten starten met inburgering en integratie, zodat er geen tijd wordt verloren.

De kinderen die in het in AZC verblijven de mogelijkheden bieden om gebruik te maken van sport- en muziekverenigingen en de overige voorzieningen die bijdragen aan ontwikkeling en ontplooiing van de kinderen.

2.5. Huisvesting

Ondersteuning vergunninghouders bij plaatsing in gemeente

Plaatsing van vergunninghouders gebeurt in nauw overleg tussen gemeente, COA, woningcorporaties en Vluchtelingenwerk Leudal. Woningcorporaties melden welk type woning beschikbaar is en afhankelijk daarvan plaatst het COA een gezin of alleenstaande. Bij de overgang van het AZC naar woonruimte in de gemeente wordt de vergunninghouder ondersteund. Er wordt gezorgd dat de dossiers op orde zijn. Al het papierwerk dat nodig is voor de huisvesting en het krijgen van een bijstandsuitkering wordt geregeld. Aanmeldingen voor onderwijs vinden ook in deze fase plaats. Het doel van de begeleiding in deze fase is om samen met de betrokken instanties en de vergunninghouder zo goed mogelijk de huisvesting en inschrijving in de gemeente voor te bereiden zodat er een goede uitgangspositie ontstaat voor verdere begeleiding en integratie.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's) zijn asielzoekers jonger dan 18 jaar, die bij binnenkomst in Nederland niet worden begeleid door een ouder of een meerderjarige bloed- of aanverwant. Het zijn jongens en meisjes die gevlucht zijn uit hun land en alleen, onder begeleiding

van 'vreemde' volwassenen en/of met jongere broertjes, zusjes, neefjes of nichtjes in Nederland aankomen en hier asiel aanvragen.

Eind 2015 heeft Rubicon jeugdzorg een raamovereenkomst gesloten met NIDOS (zij hebben de voogdij) voor de opvang en begeleiding van (AMV's) tussen de 15 en 18 jaar oud. De totale taakstelling voor Midden-Limburg is 100. AMV's zullen worden gehuisvest in een groepswoning en begeleid worden door Rubicon.

3. In gemeente geplaatste vergunninghouders

3.1. Maatschappelijke begeleiding

Huidige situatie

De noodzaak van (maatschappelijke) begeleiding is en blijft groot omdat het over het algemeen een kwetsbare groep betreft. Vergunninghouders hebben een zwakke positie door achterstand in de Nederlandse taal, onbekendheid met de Nederlandse procedures en cultuurverschillen. Daardoor is de drempel naar algemene maatschappelijke instellingen hoog, hun problematiek is bovendien vaak complex en de regelgeving rond hun situatie ook. Via maatschappelijke begeleiding kan voorkomen worden dat vergunninghouders in de (financiële) problemen komen of blijven zitten. Daarnaast draagt begeleiding eraan bij dat ze kunnen participeren in de Nederlandse samenleving.

Vluchtelingenwerk Leudal voert de maatschappelijke begeleiding voor de gemeente uit voor de in de gemeente geplaatste vergunninghouders. Vluchtelingenwerk krijgt hiervoor een subsidie van € 74.546 van de gemeente Leudal. Jaarlijks herformuleren we als gemeente de opdracht aan Vluchtelingenwerk op basis van de te verwachten instroom van statushouders.

Het gaat bij de maatschappelijke begeleiding om twee zaken:

1) De eerste opvang en coaching bij vestiging

Na het tekenen van het huurcontract en de ontvangst van de sleutel van de woning heeft de vergunninghouder nog veel te regelen. De coaching bij vestiging is gericht op het op orde brengen van praktische zaken na aankomst in de gemeente. De vergunninghouder wordt gecoacht bij het regelwerk rond wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen, inburgering en overige basisvoorzieningen en de kennismaking met de lokale samenleving.

2) Coaching bij integratie en participatie

In deze fase vindt verdere begeleiding plaats op weg naar actieve participatie aan de samenleving. Nadat alle praktische zaken zijn geregeld, leert de vergunninghouder nu vaardigheden om zaken zelf te regelen. De nadruk in deze fase ligt op coaching en planmatig werken aan een actieve en positieve inzet van de vergunninghouder om in de Nederlandse samenleving te kunnen participeren en een volgende stap op de participatieladder/zelfredzaamheidsmatrix te kunnen zetten. Het gewenste resultaat is toenemende zelfredzaamheid.

De taken van Vluchtelingenwerk Leudal worden uitgevoerd door vrijwilligers, die aangestuurd worden door twee professionals. Met de vestiging van vergunninghouders in onze gemeente, zorgen vrijwilligers van Vluchtelingenwerk voor een goede aansluiting bij de buurt en woonomgeving. De vrijwilliger helpt de statushouder verder op weg naar participatie. Een Participatieplan wordt opgesteld volgend op de Participatietoets. Hierin staan mogelijkheden en belemmeringen vermeld op het gebied van financiën, sociale activiteiten, educatie en werk. De statushouders en ook hun kinderen worden begeleid en geactiveerd.

Voor aanvullende informatie over de werkwijze van Vluchtelingenwerk wordt verwezen naar bijlage 2 (algemene info Vluchtelingenwerk Weert) en bijlage 3 (dienst – activiteitkaart Vluchtelingenwerk).

Er is sprake van een goede samenwerking tussen Vluchtelingenwerk en de gemeente. 1 maal per 6 weken vindt overleg plaats over de uitvoering en de samenwerking. Vluchtelingenwerk biedt een goede begeleiding en coaching aan de in Leudal geplaatste vergunninghouder. Er zijn geen redenen om de samenwerking niet verder voort te zetten.

3.2. Participatieverklaring

Het kabinet heeft besloten om de participatieverklaring landelijk in te voeren voor alle inburgeringsplichtige nieuwkomers. Hiermee wordt beoogd vroegtijdig richting nieuwkomers het belang van de integratie in de Nederlandse samenleving te benadrukken. De participatieverklaring is een instrument dat betrekking heeft op de basisprincipes van de Nederlandse samenleving. Begrippen als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit staan daarin centraal. Met het ondertekenen van de participatieverklaring tonen nieuwkomers hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen.

De participatieverklaring zal onderdeel worden van de Wet inburgering en wordt daarin gepositioneerd als een niet vrijblijvend beginstuk van de inburgering. Momenteel wordt gewerkt aan deze wetwijziging en de verwachting is dat dit uiterlijk 1 juli 2017 in wetgeving is doorgevoerd.

Vooruitlopend op de wetwijziging is in het Bestuursakkoord afgesproken dat de participatieverklaring voor vergunninghouders al per 1 januari 2016 ingevoerd wordt. De participatieverklaring maakt onderdeel uit van de maatschappelijke begeleiding van vergunninghouders. Onderdelen van het traject zijn de verplichte ondertekening van de participatieverklaring en deelname aan een praktische workshop over kernwaarden.

Vluchtelingenwerk Limburg verzorgt voor Leudal het traject van de participatieverklaring. In het traject is het verplicht om een workshop aan te bieden (en te volgen) over de kernwaarden van de Nederlandse samenleving. Daarnaast is het ondertekenen van de landelijke participatieverklaring verplicht. Deze workshop is geënt op een landelijk ontwikkeld voorbeeld.

Vluchtelingenwerk zet coaches (vrijwilligers) in om de statushouders met persoonlijke gesprekken voor te bereiden op de participatieverklaring en om de bewustwording en de acceptatie van onze kernwaarden te realiseren.

Middelen

Aan Vluchtelingenwerk is voor 2017 een subsidie verleend van € 74.546 om bovenstaande taken te kunnen uitvoeren. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de instroom van het aantal statushouders. Het participatieverklaringstraject wordt apart door Vluchtelingenwerk in rekening gebracht. Het gaat om een bedrag van € 480 per traject. In 2017 is de taakstelling 50. Verwacht wordt dat hiervan 30 personen aan het participatieverklaringstraject deelnemen.

Zowel de subsidie als het participatieverklaringstraject worden gedekt door de middelen die we van het Rijk krijgen per inburgeringsplichtige voor de maatschappelijke begeleiding. In het "Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom" is afgesproken dat het budget voor de maatschappelijke begeleiding verhoogd wordt van € 1.000 naar € 2.370 per inburgeringsplichtige vergunninghouder (de zogeheten COA-vergoeding). Hierdoor komen meer middelen naar de gemeente toe.

Voor de integratie kunnen de statushouders (volwassenen en kinderen) gebruik maken van de reguliere vergoedingen in het kader van het armoede-/minimabeleid (bijzondere bijstand, maatschappelijk actief bonus, participatiebudget pensioengerechtigden, stichting Leergeld, Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds).

3.3. Inburgering

Huidige situatie

Een snelle integratie begint bij het leren van de Nederlandse taal. Vanaf het moment dat asielzoekers een verblijfsvergunning wordt verleend, zijn zij inburgeringsplichtig. Sinds 2013 is inburgering geen taak meer van de gemeente. Vergunninghouders zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en de financiering ervan. Ze kunnen een lening bij DUO aanvragen waarmee zij een inburgeringscursus bij het ROC Gilde Opleidingen, Vluchtelingenwerk Limburg of bij een andere gecertificeerde instelling kunnen starten. Gemeenten hebben hierdoor nog maar weinig mogelijkheden om vergunninghouders te begeleiden bij hun inburgering, dit te monitoren en laat staan te handhaven. Als aanvulling op de verplichte inburgeringscursus helpen taalcoaches van Vluchtelingenwerk Leudal vergunninghouders met het oefenen van de Nederlandse taal in verschillende situaties (thuis en in het veld). Dit verhoogt de zelfredzaamheid behoorlijk.

Middelen

De Wet Inburgering geeft vergunninghouders de mogelijkheid om Nederlands te leren tot het niveau dat nodig is om te kunnen studeren in het hoger onderwijs (staatsexamen NT2, programma 2). Voor de financiering van de cursus en het examen kunnen vergunninghouders een lening afsluiten bij DUO. Deze lening wordt kwijtgescholden als men slaagt voor het examen.

3.4. Werk en Inkomen

Huidige situatie

Wanneer vergunninghouders in de gemeente worden gehuisvest, behoort de aanvraag van een bijstandsuitkering tot het standaardprotocol. In de vestigingsfase worden vergunninghouders ingeschreven in de gemeente en wordt een bijstandsuitkering aangevraagd. Vanaf dat moment loopt de begeleiding vanuit Vluchtelingenwerk nog wel door, maar begint er ook een nieuw 'traject' in het kader van de Participatiewet.

De gemeente ondersteunt de vergunninghouders bij het zoeken naar een baan, maar tijdens het inburgeringstraject lukt het nauwelijks om deze doelgroep te plaatsen op de arbeidsmarkt. Maar ook na het behalen van hun inburgeringsdiploma is het voor vergunninghouders bijzonder lastig om betaald werk (dat aansluit bij het beroeps- en opleidingsniveau) te vinden. Deze doelgroep staat gemiddeld drie tot vijf jaar aan de kant waarbij de afstand tot de arbeidsmarkt toeneemt. Alleen het inburgeringstraject is niet voldoende om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Om de arbeidsparticipatie van vergunninghouders te bespoedigen werken we samen met Emplooi. Emplooi is onderdeel van Vluchtelingenwerk Limburg en richt zich op de toeleiding van statushouders naar werk. De vrijwilliger van Emplooi coacht de statushouder naar een duurzame plaatsing. Er wordt naar passende werkervaring, stage, opleiding en werk gezocht en barrières worden aangepakt. De Emplooi coach beschikt over een breed netwerk van contacten met overheden, fondsen, onderwijsinstellingen en het werkgevers.

Om vergunninghouders in een vroeg stadium met werk in aanraking te laten komen willen we duale trajecten gaan opzetten. Hierbij is het de bedoeling dat naast de inburgeringscursussen een aantal uren wordt ingezet op werkervaring. Uiteraard is maatwerk hierbij belangrijk. Niet iedereen kan een duaal traject volgen. Extra aandacht voor taal is hierbij belangrijk. In september 2017 zal hiermee gestart worden.

▪ *Arbeidsactivering en participatie*

Voor vergunninghouders voor wie onderwijs of werk niet (direct) tot de mogelijkheden behoort, is van belang dat zij in ieder geval participeren in de Nederlandse samenleving. Participatie bevordert de integratie en ontwikkeling van de persoon en kan zo een stap zijn om op een later moment alsnog de weg naar werk op te gaan. Ook hieraan besteden we aandacht bij de uitvoering van dit actieplan.

Middelen

Voor de re-integratie van het volledige bestand van de Participatiewet, IOAW en IOAZ is een bedrag van € 279.000 beschikbaar. De duale trajecten die opgezet worden moeten hieruit worden betaald. Het budget is zeer beperkt. De kosten van de duale trajecten zijn nog niet bekend.

3.5. Welzijn, gezondheid en zorg

Huidige situatie

Aandacht voor de gezondheid en zorg is noodzakelijk. Vergunninghouders zijn onvrijwillig vertrokken uit eigen land, gecombineerd met oorlogservaringen en mogelijk ook persoonlijke trauma's. Tijdens het verblijf in AZC ontvangen asielzoekers/vergunninghouders (gezondheids)zorg via de arts die aan het AZC is verbonden.

Bij verhuizing naar een woning in Leudal worden vergunninghouders door Vluchtelingenwerk Leudal aangemeld bij de huisarts bij hen in de wijk. Tijdens hun traject bij Vluchtelingenwerk worden ze ook bekend gemaakt met de activiteiten op het gebied van sport, cultuur en welzijn in de gemeente Leudal. De gemeente Leudal voert geen doelgroepenbeleid, maar stimuleert de zelfredzaamheid van al haar inwoners. Bovendien zorgt de gemeente ervoor dat – evenals voor andere burgers – kosteloos cliëntondersteuning beschikbaar is, als daar behoefte aan is. Op dit moment is de cliëntondersteuning voor het sociaal domein belegd bij AMW.

4. Bewoners AZC

4.1. Maatschappelijke begeleiding

De maatschappelijke begeleiding voor bewoners (volwassenen en kinderen) van het Asielzoekerscentrum wordt uitgevoerd door het COA. Om asielzoekers die nog in afwachting zijn van de beslissing over hun status, zo veel mogelijk zelfredzaam te laten zijn en hun tijd zinvol te besteden op de COA opvang zijn er diverse mogelijkheden en activiteiten voor deze doelgroep:

1. Het volgen van vrijwillige taallessen gegeven door taalvrijwilligers. Asielzoekers leren hier 'basaal Nederlands'. Ook kunnen zij via zelfstudiemethodes Nederlands leren;
2. Het vrijwillig volgen van diverse programma's gericht op activering en zinvolle dagbesteding. Daarnaast is er ruimte voor (persoonlijke) begeleiding op diverse onderwerpen zoals zelfzorg, dagstructuur, sociaal netwerk, persoonlijk welbevinden, externe contacten en toekomstplanning;
3. Het verrichten van betaald werk onder bepaalde voorwaarden;
4. Het verrichten van vrijwilligerswerk.

Voor bewoners van het AZC die inmiddels een status hebben gekregen worden verschillende programma's aangeboden:

1. Programma voorbereiding op de inburgering;
2. Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt;
3. Persoonlijke Begeleiding;
4. Werk- en vrijwilligerswerk.

Uitbreiding maatschappelijke begeleiding

Aan de slag! Vrijwilligerswerk voor asielzoekers en statushouders in de opvang'

Aan de slag is een succesvolle methode om bewoners van asielzoekerscentra te betrekken bij vrijwilligerswerk in de gemeente. In Aan de Slag werken verschillende regionale en lokale partijen met elkaar samen: bewoners en medewerkers van asielzoekerscentra, gemeentebesturen, medewerkers van de vrijwilligerscentrale, van maatschappelijke organisaties en vrijwilligers.

Aan de Slag is een initiatief van Pharos. Deze organisatie zet zich al jaren in om de kennis over het belang van participatie en activering van nieuwkomers te verspreiden: voor het versterken en behouden van hun veerkracht en voor een betere participatie en meer draagvlak in de samenleving, voor een voorspoedige integratie. Samen met het POVL wordt in 3 gemeenten in Limburg een project opgezet om te komen tot integratie van statushouders en asielzoekers die in een AZC verblijven. In Leudal wil men een samenwerking opzetten tussen provinciale ondersteuning vrijwilligers Limburg (POVL), Steunpunt vrijwilligers Leudal, COA en gemeente (sociale zaken en welzijn). Het is de bedoeling dat dit project gaat starten in september 2017. In het project wordt in het 1^e jaar vanuit het Steunpunt vrijwilligers voor 12 uur per week een beroepskracht ingezet. In het 2^e jaar worden nog 8 uur ingezet. Pharos neemt in het 1^e jaar 4 uur van de kosten van de beroepskracht voor haar rekening. De overige kosten komen voor rekening van de gemeente.

Met Aan de Slag wordt een impuls gegeven om bewoners van het AZC zo snel mogelijk toe te leiden naar vrijwilligerswerk in de gemeente. De aantallen voor deelname zijn nog niet bepaald. Een deelname van 20 personen in 2017 is het streefaantal.

Overige activiteiten

Het is belangrijk dat naast de instroom in het vrijwilligerswerk asielzoekers en statushouders ook kunnen instromen bij verenigingen (sport of cultuur). Het COA zal deze interesses in kaart brengen bij de doelgroep. Met de gebiedsregisseurs is afgesproken dat ze de contacten met de verenigingen leggen om de instroom mogelijk te maken. Ook hierbij kan voor 2017 worden uitgegaan van 20 personen.

Kinderen in AZC

De kinderen die in het azc verblijven zijn leerplichtig. De kinderen volgen m.n. onderwijs in basisschool "De Brink". Het onderwijs wordt verzorgd door het in Roermond gevestigde schoolbestuur Swalm en Roer. Het aantal leerlingen is variabel, circa 50.

Door COA wordt aan de kinderen buiten de schooluren sport-, spel- en muziekactiviteiten aangeboden.

We vinden het als college belangrijk dat kinderen kunnen meedoen met activiteiten binnen verenigingen en clubs in Leudal. Een tijdige start met de integratie bevordert begrip voor elkaar en verhoogt de tolerantie. Om het meedoen van kinderen mogelijk te maken willen we dat deze kinderen gebruik kunnen maken van de faciliteiten van het jeugdsportfonds en het jeugdcultuurfonds. Voor activiteiten die niet onder deze fondsen vallen willen we extra middelen inzetten die vergelijkbaar zijn met de vergoedingen van het jeugdsportfonds. Met een bedrag van € 10.000 kunnen binnen het Jeugdsportfonds 40 kinderen geholpen worden en binnen het Jeugdcultuurfonds 25 kinderen.

Middelen

Voor de maatschappelijke begeleiding en activering van is een bedrag beschikbaar van € 60.000.

- Project samen aan de slag:
Voor het project "aan de slag" kan een bedrag van € 30.000 worden ingezet (2017 en 2018).
- Kinderen in AZC:
Hiervan kan € 10.000 worden ingezet voor de verhoging van het budget voor het Jeugdsportfonds, en € 10.000 voor de verhoging van het budget van het Jeugdcultuurfonds.
- Instroom verenigingsleven:
Hiervoor kan een bedrag worden ingezet van € 10.000.

4.2. Inburgering

Statushouders kunnen in de COA-opvang het programma Voorbereiding op inburgering (V-inburgering) volgen. Dit programma biedt kennis en handvatten voor het zelfstandig wonen en leven in de gemeente en er wordt statushouders de mogelijkheid geboden zich alvast voor te bereiden op of te starten met hun verplichte inburgering. Dit programma is vrijwillig en kosteloos voor de deelnemers. Binnen het programma voor-inburgering starten statushouders met taallessen door NT2 docenten (er is 121 uur beschikbaar per statushouder) doen zij kennis op van de Nederlandse maatschappij en oriënteren zij zich al voorzichtig op de Nederlandse arbeidsmarkt. Statushouders die op een AZC verblijven kunnen als ze willen ook al starten met hun reguliere inburgering. Bij DUO kan de statushouder een lening aanvragen voor het volgen van een cursus. Ook kan het COA de statushouder begeleiden in zijn keuze voor een inburgeringstraject.

Middelen

Ook deze groep heeft op grond van de Wet Inburgering de mogelijkheid om Nederlands te leren tot het niveau dat nodig is om te kunnen studeren in het hoger onderwijs (staatsexamen NT2, programma 2). Voor de financiering van de cursus en het examen kunnen vergunninghouders een lening afsluiten bij DUO. Deze lening wordt kwijtscholden als men slaagt voor het examen.

4.3. Werk en Inkomen

Asielzoekers mogen maximaal 24 weken per jaar betaald werken. Werken mag alleen met een tewerkstellingsvergunning. Deze kan worden aangevraagd bij het UWV. Eventuele inkomsten worden ingehouden op het leef- en kleedgeld. Bewoners die willen werken moeten zelf werk zoeken. Het COA geeft wel advies maar bemiddelt niet.

Voor statushouders die op een AZC verblijven is het mogelijk om betaald te werken zonder tewerkstellingsvergunning. Het vinden van betaald werk kan lastig zijn. Daarom zijn er ook mogelijkheden om te participeren vanuit een AZC locatie. Dit kan bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, een stage of werkervaringsplek.

3.2.6 Screening en matching

Om snel in beeld brengen wat de capaciteiten van statushouders zijn en het verblijf in de COA-locatie zo goed als mogelijk te benutten, wordt van elke statushouder, direct na vergunningverlening, het profiel beeld gebracht. Daarbij wordt door COA-medewerkers onder andere in kaart gebracht hoeveel jaar iemand onderwijs heeft gevolgd, welke opleidingen gevolgd

en/of afgerond zijn, welk beroep en hoeveel jaren werkervaring de statushouder heeft en welke ambities hij of zij heeft in Nederland.

Het COA richt zich met name op het toeleiden van vergunninghouders naar werk. Hierbij wordt de nadruk gelegd op korte werkervaringstrajecten van 1 of 2 maanden. Belangrijk hierbij is dat door de werkgever een verklaring wordt afgegeven over de werkzaamheden en de inzet en motivatie.

Het COA wil in een vroeg stadium starten met het inzetten van duale trajecten inzetten. Op basis van 50 % bezig zijn met taallessen en 50 % met werkervaring een goede basis leggen om, bij huisvesting in de gemeenten, snel door te kunnen stromen naar werk.

Om aan deze vraag te kunnen voldoen willen we samen met het COA een programma opstellen waarin zowel de statushouders die nog in het AZC verblijven als de al in Leudal geplaatste statushouders duale trajecten kunnen volgen.

Daarnaast willen we COA in contact brengen met werkgevers om korte werkervaringstrajecten mogelijk te maken.

Middelen:

Voor de ondersteuning naar werk is een bedrag van € 20.000 beschikbaar. Deze kunnen worden ingezet om afspraken te maken over duale trajecten met taalaanbieders en werkgevers.

4.4. Welzijn, gezondheid en zorg

Tijdens het verblijf in AZC ontvangen asielzoekers/vergunninghouders (gezondheids)zorg via de arts die aan het AZC is verbonden. Vanwege hun achtergrond zijn vergunninghouders een kwetsbare groep. Het gaat vaak om mensen die onvrijwillig zijn vertrokken uit eigen land, gecombineerd met oorlogservaringen en mogelijk ook persoonlijke trauma's. Daarom is extra aandacht voor gezondheid en zorg noodzakelijk.

5. Financiën

Voor de uitvoering van dit beleids- en actieplan krijgen we extra rijksmiddelen. De gemeente wordt gecompenseerd door het Rijk voor de extra kosten op het gebied van re-integratie, werk, inkomen en zorg. In 2016 hebben het kabinet en de VNG een uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom gesloten. In totaal stelt het kabinet voor dit akkoord ruim € 500 miljoen beschikbaar. Bij de verdeling van de middelen wordt het uitgangspunt "geld volgt vergunninghouder" gehanteerd. In dit kader is het budget voor de maatschappelijke begeleiding verhoogd van € 1.000 naar € 2.370 per inburgeringsplichtige vergunninghouder (de zogeheten COA-vergoeding). Hierdoor komen meer middelen naar de gemeente toe. De kosten van het Participatieverklaringstraject (30 deelnemers a € 480, totaal € 14.400) worden vergoed uit deze verhoging van het budget maatschappelijke begeleiding. In het kader van het Europees fonds voor asiel, migratie en integratie is door de Midden-Limburgse gemeenten een verzoek ingediend voor een subsidie. Een 2-tal projecten is onder deze aanvraag gebracht.

In de begroting is voor 2017 een bedrag van € 155.000 opgenomen. Uitgangspunt is dat dit plan binnen de hiervoor bestemde middelen uitgevoerd wordt.

Kostenraming

Kostenpost	2017
Vluchtelingenwerk	€ 74.546
Jeugdsportfonds (40 kinderen)	€ 10.000
Jeugdcultuurfonds (25 kinderen)	€ 10.000
Project aan de slag	€ 30.000
Project instroom verenigingen	€ 10.000
Ondersteuning naar werk	€ 20.000
Subtotaal	€ 154.546

6. Actieplan in één oogopslag

Thema	Actie	Betrokken	Wanneer
Gevestigde vergunninghouders			
Maatschappelijke begeleiding	- Uitvoering participatieverklarings-traject - Reguliere diensten	Vluchtelingenwerk Leudal	Start januari 2017
Inburgering	Geïntegreerde trajecten (inburgering i.c.m. extra taallessen);	Beleidsmedewerker PW en Klantregisseurs	Start September 2017
Werk en inkomen	- Extra taallessen inzetten	Beleidsmedewerker PW en Klantregisseurs	Start september 2017
	- Reguliere trajecten vergunninghouders	Emplooi Vluchtelingenwerk Klantregisseurs	Start oktober 2016
Welzijn, gezondheid en zorg	Periodiek overleg GGD Gezondheid aanhaken bij traject participatieverklaring	GGD Beleidsmedewerker PW	Doorlopend Start januari 2018
Asielzoekers en vergunninghouders is AZC			
Maatschappelijke begeleiding	- Koppeling tussen AZC en verenigingen in Leudal - Kinderen in AZC in aanmerking brengen voor Jeugdsportfonds, Jeugdcultuurfonds	Gebiedsregisseurs Beleidsmedewerker PW Steunpunt vrijwilligers Leudal	Start september 2017 Start september 2017
Inburgering	Geïntegreerde trajecten (inburgering i.c.m. extra taallessen);	Casemanagers COA	Start september 2017
Werk en inkomen	Contact met werkgeversservicepunt	WSP Casemanagers COA	Start januari 2018
	Voorlichting aan werkgevers	Casemanager COA i.o.m. beleidsmedewerkers economische zaken en Participatiewet.	

Bijlage I: Activiteiten voor bewoners azc

Begeleiding en voorlichting

- **Na aankomst in de opvang**

Alle bewoners krijgen bij aankomst op een opvanglocatie een verplicht intakegesprek, waarin onder meer hun rechten en plichten besproken worden. Daarnaast is er voorlichting over de gang van zaken op de opvanglocatie: Waar doe je boodschappen? Hoe werkt het openbaar vervoer? Bij wie kan je terecht met vragen?

Tijdens asielaanvraag

Aan bewoners die wachten op een beslissing op hun asielaanvraag wordt een oriëntatietraining aangeboden. Doel is dat bewoners zich oriënteren op hun actuele situatie én hun toekomst. Deelnemers aan de training krijgen onder meer informatie over school en opvoeding, gezondheidszorg en de positie van de vrouw in Nederland.

Na verkrijgen verblijfsvergunning

Vergunninghouders kunnen zich tijdens hun resterende verblijf in de opvang voorbereiden op hun inburgering in Nederland. Met een training 'Kennis van de Nederlandse Samenleving' en aanvullende Nederlandse taallessen bereiden bewoners zich voor op de verplichte inburgering bij de gemeenten. De lessen richten zich op de kennis die vergunninghouders nodig hebben als ze een woning krijgen in een gemeente en besteden aandacht aan de eigen verantwoordelijkheid, meedoen in de samenleving, wonen, gezondheidszorg, werk en inkomen.

Werk en opleiding

Een deel van de asielzoekers kiest ervoor te werken of studeren tijdens hun verblijf in de opvang. Werken of studeren vergroot de zelfredzaamheid en heeft een positief effect op de persoonlijke ontwikkeling, toekomstperspectief en leefomgeving van de bewoner.

Aanbod van programma's

Afhankelijk van de fase van de procedure waarin een bewoner zich bevindt biedt het COA op het azc diverse educatieve programma's aan. Bijvoorbeeld taallessen en de training 'Kennis van de Nederlandse Samenleving' voor bewoners die nog maar kort in Nederland zijn. Wie deze trainingen heeft gevolgd kan aanvullende taallessen volgen om nog beter Nederlands te leren spreken.

Open Leercentrum

Op elk AZC is een Open Leercentrum. Hier staan computers en kunnen bewoners in hun eigen tempo en op hun eigen niveau werken of gebruik maken van internet. Kinderen kunnen hier hun huiswerk maken. Er is begeleiding van medebewoners en Nederlandse vrijwilligers.

Volwassenenonderwijs

Volwassenen die onderwijs willen volgen kunnen daarbij ondersteuning krijgen van de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF. Het UAF ondersteunt vluchtelingen en asielzoekers in de vorm van advies en voorlichting, maar ook in de begeleiding tijdens studie, bemiddeling naar werk en financiële ondersteuning.

Onderwijs voor kinderen

Voor alle kinderen in Nederland geldt de leerplicht, dus ook kinderen in een asielzoekerscentrum gaan gewoon naar school. Aan ieder azc is een basisschool gekoppeld, maar ouders mogen ook zelf een school voor hun kind kiezen. Kinderen tussen 12 en 18 jaar gaan na aankomst in Nederland eerst naar de internationale schakelklas. Zodra ze voldoende Nederlands spreken, stromen ze in op een voor hen geschikte onderwijsvorm.

Werk

Asielzoekers mogen maximaal 24 weken per jaar betaald werken. Eventuele inkomsten worden ingehouden op het leef- en kleedgeld. Bewoners die willen werken moeten zelf werk zoeken. Het COA geeft wel advies maar bemiddelt niet. Op en rond het AZC worden bewoners betrokken bij dagelijkse werkzaamheden. Ze krijgen hiervoor een kleine vergoeding. Bewoners mogen ook buiten het AZC vrijwilligerswerk doen.

Bijlage II: Vluchtelingenwerk Leudal

Coaching bij vestiging

Doelgroep

- Statushouders (erkende vluchtelingen of hervestigers met verblijfsvergunning)

Doelen

- Huisvesten van statushouders
- Statushouders vertrouwd maken met regels en gebruiken rondom de woning
- Statushouders weten waar ze terecht moeten met vragen omtrent gezondheid, financiën, inburgering, werk, vrije tijd en woonzaken
- Statushouders zijn zoveel mogelijk zelfstandig en verantwoord in het voeren van de financiële huishouding
- Het inburgeringstraject is getoetst aan de specifieke situatie van de statushouder
- Behalen van trede 2 (sociale contacten) of trede 3 (deelname georganiseerde activiteiten) op de Participatieladder

Werkwijze

- Coachende begeleiding met het oog op zelfredzaamheid
- Maatwerktraject
- Intensieve begeleiding met huisbezoeken door vaste contactpersoon
- Zeer intensieve begeleiding aan huis van uitgenodigde vluchtelingen
- Klapperproject: coaching t.b.v. een gezonde financiële huishouding
- Begeleiding bij het vinden van een gepast inburgeringsaanbod

Methodieken

- CODA
- Checklist
- Coaching: uitgaan van mogelijkheden in plaats van problemen

Uitvoering

- Deskundige vrijwilligers onder verantwoordelijkheid van een beroepskracht (coördinator)
- Participatietoets

Tijdsduur

- 6 maanden

De regelfase

In de regelfase begeleidt de vrijwilliger de statushouder bij het settelen in de nieuwe woonplaats. De vrijwilliger hanteert een checklist waar alle noodzakelijke regelingen op staan.

Het takenpakket is als volgt:

1. Huisvesting: hulp en advies over de huurovereenkomst, nutsvoorzieningen, adreswijzigingen, inrichtingskrediet en bij aanschaf inboedel.
2. Registraties en dossiervorming: hulp en advies bij tekenen van het huurcontract, inschrijving BRP, verkrijgen BSN, opening bankrekening en regelen van overdracht papieren en digitale dossier.
3. Financiën: hulp en advies bij aanvraag WWB uitkering, huur- en zorgtoeslagen en kinderregelingen. Uitreiking thuisadministratie klapper o.m. ter voorkoming van schulden.
4. Gezondheid: informeren over en aanvragen van de ziektekostenverzekering en inschrijven bij de huisarts, apotheek en tandarts.
5. Wegwijs in de omgeving: wegwijs maken in leefomgeving, informatie en voorlichting over de inburgeringsplicht, schoolkeuze (ook DUO-lening als nodig), Nederlandse waarden, normen en omgangsvormen.

Taalbarrière

De meeste statushouders spreken geen westerse taal, dit vergt doorzettingsvermogen en geduld van de vrijwilligers. Onze vrijwilligers spreken vele talen en wij schakelen indien nodig tolken in. Nederlands is overigens wel onze voertaal.

Begeleiding bij de administratie

De statushouder krijgt ook een klapper uitgereikt om een thuisadministratie bij te houden. De begeleider neemt op regelmatige basis de klapper gezamenlijk door. De statushouder leert eigen verantwoordelijkheid te nemen en zo wordt de kans op schulden verkleind.

VluchtelingenWerk is tevens een erkende servicedesk van Belastingdienst Toeslagen. Hierdoor kunnen wij snel en efficiënt toeslagen van statushouders aanvragen. Dit voorkomt schulden.

Coaching bij integratie

Doelgroep

- Statushouders (erkende vluchtelingen of hervestigers met verblijfsvergunning) die het traject 'Coaching bij Vestiging' (product 1) doorlopen hebben

Doelen

- Statushouders kunnen eigen keuzes maken en volwaardig deelnemen aan de samenleving
- De begeleiding richt zich op een maximaal te halen participatiegraad volgens het participatieplan
- Behalen van trede 3 (deelname georganiseerde activiteiten) maar minimaal trede 2 (sociale contacten) op de Participatieladder

Werkwijze

- Participatieplan volgend op Participatietoets
- Coachende begeleiding met het oog op zelfredzaamheid
- Maatwerktraject
- Wegnemen van belemmeringen die achterstand veroorzaken
- Informeren en begeleiden op spreekuur
- Integrale aanpak
- Begeleiding minderjarige kinderen naar school
- Begeleiding gezinnen
- Sociale Participatie
- Begeleiding bij Participatieverklaring

Methodieken

- CODA
- Checklist
- Coaching: uitgaan van mogelijkheden in plaats van problemen

Uitvoering

- Deskundige vrijwilligers onder verantwoordelijkheid van een beroepskracht (coördinator)

Tijdsduur

- 12 maanden

In de eerste fase (Product 1 Coaching bij vestiging) is het contact met de statushouder zeer intensief en verzamelen we veel informatie. Wij zien hoe de statushouder met zijn financiën omgaat en hoe snel deze nieuwe sociale competenties aanleert. Om te voorkomen dat deze informatie en aangeleerde werkwijze verloren gaat, verwerken wij deze informatie in een doelmatig Participatieplan. Dit is in dit product voorzien.

Deze fase richt zich op verdere integratie leidend tot participatie. Het uitgangspunt is dat de eigen verantwoordelijkheid en het initiatief van de statushouder wordt gestimuleerd. De maatschappelijke begeleiding wordt via een coachende aanpak uitgevoerd en is erop gericht om de gestelde doelen te halen. De Participatieladder vormt het uitgangspunt voor het begeleidingstraject.

Plan van aanpak

In het plan van aanpak worden de volgende aspecten verwerkt:

1. Persoonlijke situatie: eigen leefsituatie, motivatie, rol en werkwijze van instanties en voorzieningen, persoonlijke eigenschappen en communicatievaardigheden
2. Studie en werk: studievaardigheden, studie en financieringsmogelijkheden, diplomawaardering en -erkenning, taalvaardigheden en inzicht in de arbeidsperspectieven
3. Juridische aspecten: behoud en verlening van verblijfsstatus en wettelijke voorwaarden (vergunningen, boetes, leerplicht)
4. Materiële aspecten: financieel beheer (huishoudboekje, belastingen, schuldhulpverlening)

Begeleiding van gezinnen met minderjarige kinderen

Gezinnen met kinderen vormen een groot deel van ons cliëntenbestand, dit betreft ook kinderen na de gezinshereniging. Het belang van de kinderen voor de ouders moet niet onderschat worden, daar zij vaak de primaire stimuli zijn om de Nederlandse taal te verwerven. Ook de kinderen moeten volwaardig kunnen participeren.

Het begeleidingstraject voor ouders én kinderen voorziet daarom in:

1. Registraties, zoals aangifte geboorten
2. Hulp bij opgroeien, zoals hulp bij de opvoeding en kraamzorg

3. Financiën, zoals kinderbijslag en DUO voor schoolkosten
4. Onderwijs, ondersteuning schoolkeuze, ouderavonden

Taalcoaching ter ondersteuning van gezinnen

Bij dit onderdeel willen wij de taalcoaches bij het gezin betrekken.

Vaak worden voornamelijk de ouders begeleid en blijven kinderen uit beeld terwijl het van belang is dat kinderen met ouders 'meegroeien'. Daar de taalcoaches wekelijks contacten met het gezin hebben, zijn zij goed op de hoogte wat er zich binnen het gezin afspeelt. Onze vrijwilligers worden getraind om problemen te herkennen en tijdig te signaleren en gepaste vervolgacties te initiëren.

Doelgroep

- Statushouders (erkende vluchtelingen en overige immigranten met een verblijfsstatus) die een inburgeringscursus bij VluchtelingenWerk volgen
- Overige statushouders wiens trajecten zijn ingekocht door de gemeente

Doelen

- Door taal in praktijksituaties te oefenen een maximaal te behalen resultaat bij de taalcursus en dus de integratie te bewerkstelligen
- Ondervangen van belemmeringen gedurende het integratieproces – al dan niet in de thuissituatie – door juiste terugkoppeling
- Het zelfvertrouwen van de statushouder vergroten door de voortgang inzichtelijk te houden
- Taal op de werkvloer leren
- Behalen van minimaal trede 2 (sociale contacten) en streven naar minimaal trede 3 (deelname georganiseerde activiteiten) van de Participatieladder
- Kwetsbare groepen uit een sociaal isolement halen

Werkwijze

- De Nederlandse taal oefenen in allerlei praktijksituaties
- Signaleren van knelpunten in de integratie en deze terugkoppelen aan de coördinator

Methodieken

- Methodisch Handelen als Taalcoach

Uitvoering

- Vrijwilligers met goede kennis van het Nederlands onder verantwoordelijkheid van een beroepskracht (coördinator)

Tijdsduur

- 12 maanden op basis van 1,5 tot 2 uur per week

Participatieverklaring

Het traject

Het traject bestaat uit drie gesprekken met de Participatiecoach, een Workshop en de Tekenceremonie. De statushouder is verplicht om aan al deze activiteiten deel te nemen. Bij niet deelnemen wordt de gemeente ingelicht. Gedurende dit traject wordt een checklist gehanteerd, welke stappen al ondernomen zijn en welke documenten al uitgereikt zijn. Het traject neemt 3 à 4 maanden in beslag en wordt tijdens de Coaching bij Integratie ingezet (dat 1,5 jaar doorloopt)

Eerste gesprek: intake

Product 2 Coaching bij integratie wordt ingezet voor de voorlichting en begeleiding bij de Participatieverklaring, naast de maatschappelijke begeleiding die er al is. Gedurende het hele traject wordt de statushouder bijgestaan door een participatiecoach.

De statushouder wordt uitgenodigd voor een persoonlijk intakegesprek. deze dag reikt de participatiecoach twee brochures en de Participatieverklaring uit. Deze documenten zijn in de taal van de statushouder beschikbaar:

- Brochure 'Kernwaarden van de Nederlandse samenleving'
- Brochure 'Nieuw in Nederland'
- Participatieverklaring

De participatiecoach geeft uitleg over de bedoeling van de Participatieverklaring. De coach informeert dat de statushouder een uitnodiging zal krijgen voor de workshop dat op de inhoud van de brochure voortborduurt. Dit duurt ongeveer een uur.

Een vervolgspraak wordt ter plekke gemaakt en wordt 2 weken na deze dag ingepland. De participatiecoach geeft de statushouder huiswerk mee: schrijf in je eigen woorden op een half A4tje wat je wel begrijpt. Schrijf ook de zaken op die je niet begrijpt. Dit mogen zij in hun eigen taal doen.

Als de statushouder niet kan schrijven in zijn moedertaal, mag het ingesproken worden op de smartphone. Dit wordt dan op de vervolgspraak besproken.

Tweede gesprek: evaluatie

De vervolgspraak bestaat uit een gesprek tussen de coach en statushouder en vindt 2 weken na de intake plaats. Het duurt een half uur. Het huiswerk wordt besproken en geëvalueerd. De statushouder krijgt een uitnodigingsbrief voor de workshop mee. Er wordt duidelijk gezegd dat de workshop verplicht is.

Workshop

Er wordt één workshop gegeven in de taal van de statushouder. In eerste instantie denken wij aan Arabisch voor de Syriërs, Tigrinya voor de Eritreërs en Engels voor de overigen. Het is niet ondenkbaar dat een andere taal nodig zal zijn voor een of meerdere cohorten.

De workshop bestaat uit minimaal 12 deelnemers en maximaal 17 deelnemers. De workshops worden ingepland per cohort van 15 personen.

De workshop duurt 3 uur inclusief twee pauzes van 15 minuten.

Aanbod Participatieverklaring binnen VluchtelingenWerk Limburg

Inhoud van de workshop

- Introductie met filmpje (20 min)
- Eerste lezing (20 min) o Een herhaling van de inhoud van de brochure Kernwaarden van de Nederlandse Samenleving
o Uitleg begrippen Vrijheid, Gelijkwaardigheid, Solidariteit en Participatie en wat dit voor de statushouder zelf inhoudt
- Pauze (15 min)
- Workshop 1 – Stoplicht (10 min) o Deelnemers bedenken in vijf minuten wat ze leuk / minder leuk of grappig / gek vinden aan Nederland. De deelnemers maken hun mening kenbaar met kleuren van het stoplicht.
- Workshop 2 – Muurtje bouwen (30 min) o Deelnemers leggen stenen neer, elke steen vertegenwoordigt een waarde of norm in Nederland. Deze stapelen ze in volgorde van belangrijkheid.
- Workshop 3 – Mag dit? (20 min) o Deelnemers worden geconfronteerd met vragen die over de waarden/normen gaan. Dit wordt in groepjes besproken. De waarden kunnen zij dan beter duiden.

- Pauze (15 min)
- Tweede lezing: de Grondwet (20 min) o Een lezing over de 10 belangrijkste elementen uit de Grondwet
- Vragen over de Participatieverklaring (20 min) o Deelnemers kunnen hier hun vragen kwijt
- Afsluiting (10 min) o De workshop wordt afgesloten en deelnemers krijgen een deelnamebewijs mee voor een vervolgspraak met de coach.
o De dag van de tekencereemonie wordt bekend gemaakt (ca. 4 weken na de workshop)

Derde gesprek: activering

De participatiecoach neemt de Participatieverklaring met de statushouder door en de implicaties van de ondertekening komt aan bod. Niet alleen het ondertekenen van de Nederlandse waarden, maar ook participeren. De participatiecoach maakt hier een start mee. Deze vrijwilliger neemt de Participatietoets door en zal de vervolgstappen met de statushouder bespreken:

- Sociale activering: Activiteiten zoeken: sportclub, vereniging
- Inburgering: hoe gaat het met de taalontwikkeling, kun je al werken?
- Opleiding: wat voor studie willen doen
- Werk: wat voor soort werk willen doen

De coach neemt dan contact op met Emplooi voor een afspraak om hier gevolg aan te geven.

Tekencereemonie

In het gemeentehuis of stadskantoor komen de statushouders bijeen voor de ondertekening. Koffie, thee en enkele typisch Nederlandse versnaperingen (zoals kaas) worden geserveerd. Een wethouder of raadslid is aanwezig om de participatieverklaring mede te ondertekenen. Deze officiële setting maakt dat de statushouder sterker het belang van de verklaring zal inzien. Er wordt ook een korte presentatie gehouden over de implicaties van de Participatieverklaring. Er wordt nu vooral ingegaan op de participatie zelf: sociale activering, inburgeren, studie en werk. Dit moet een vervolg gaan opleveren voor de verdere integratie van statushouders.